Anul XLVIII — 10 Pagini — EXEMPLARUL In ţară 3 lei, In străinătate 6 lei — 10 Pagini — Nr. 162 Miercuri 16 Iulie 1930

UNIVERSUL

CELE DIN URMĂ STIRI DIN LUMEA ÎNTREAGĂ

TELEGRAFICE ŞI TELEFONICE

ABONAMENT IN ŢARA: Lei 200 pe 3 luni, Lei 380 pe 6 luni, Lei 750 pe 12 luni. Pe o lună Lei 80. In străinătate în raport cu tariful poştal şi valuta

ABONAMENTE la „VESELIA" „UNIVERSUL COPIILOR" „UNIVERSUL LITERAR" ZIARUL CĂLĂTORIILOR Câte 220 lei în ţară

FONDATOR: LUIGI CAZZAVILLAN

DIRECTOR: STELIAN POPESCU

REDACŢIA ŞI ADMINISTRAŢIA: Bucureşti, Str. Brezoianu No. 9-11

TELEFON: DIRECŢIA 313/72—364/64 ADMINISTRAŢIA 313/71 SECRETARIATUL DE REDACŢIE 356/43 REDACŢIA: CORESP. CU PROVINCIA 302/98—335/31

Criza agricolă mondiala

Una din cauzele principale ale crizei agricole ar fi supraproducţia cerealelor peste necesităţile populaţiunilor consumatoare.

Intr'un studiu publicat de dr. E. Laur, directorul uniunei elveţiene ţărăneşti şi prezintat la conferinţa experţilor agricoli, ţinută la Geneva, se spune :

„Chiar pe de acum producţia cerealelor întrece, şi cu mult încă, necesităţile de care are nevoe omenirea pentru alimentarea sa. Excedentele se întrebuinţează în deosebi, la hrănirea vitelor, la fabricarea alcoolului şi la fabricarea amidonului. Se pretinde chiar că după răsboi cerealele au servit în America de Sud la încălzirea locomotivelor.

Aproape în mod exclusiv, numai în ţările agricole exportatoare există pericolul supraproducţiei. Insă acest pericol se poate ivi şi în ţările industriale la unele produse, de exemplu în Germania la secară, în Cehoslovacia la zahăr, în Elveţia la brânzeturi, etc.".

Fapt este că suproducţia cerealelor a provocat o dezorganizare în distribuţia lor pe pieţele mondiale şi o scădere a preţurilor, până la atingerea preţurilor insuficiente, sub cost.

A intervenit apoi şi speculaţiunile de bursă, de pe pieţele mondiale, care au contribuit şi mai mult la scăderea preţurilor.

Toate ţările agricole caută debuşeuri şi guvernele lor cred că vor atinge acest scop prin micşorarea, sau desfiinţarea taxelor de export.

Cu toate că se vorbeşte mult de supraproducţie — ceea ce ar însemna că în toate continentele populaţiunile consumă grânele de cari au nevoe pentru alimentarea lor — totuşi, sunt numeroase regiuni bântuite de foamete.

In acelaş studiu, dr. E. Laur, constată următoarele :

„Chestiunea se prezintă sub un alt aspect la milioanele de indivizi, care, în China, în Indii, în Japonia, în Orient şi în Africa, suferă de sub-alimentaţie.

Se produce aci chiar foamete, costând viaţa a milioane de existenţe, pe când, pe de altă parte ,agricultura din celelalte ţări, suferă de supraproducţie".

In cazul acesta nu se mai poate vorbi de o supra-producţie de cereale, pe întinsul Pământului, când zeci de milioane de oameni, în Asia şi în Africa, suferă de foamete şi pier din cauza lipsei alimentaţiei cu cereale. Chiar dacă aceste populaţiuni bântuite de foamete ar fi obicinuite să se alimenteze cu orez, ele ar consuma, în lipsa orezului, grâul, care este abondent în restul lumei. Pentru ce nu se îndreaptă surplusul cerealelor în aceste regiuni bântuite de foamete ?

Iată dovada că, în realitate, nu există o consumaţie mondială a cerealelor, care să fi atins saturaţia.

Guvernul nostru, care n'a avut şi n'are o politică economică bine definită, a crezut că va înlătura criza agricolă, încurajând mărirea producţiei şi calitatea cerealelor prin scrisorile numeroase, pline de sfaturi adresate ţăranilor, de către ministrul agriculturii şi al domeniilor.

Am atras atenţia, la timp, că nu prin scrisori şi sfaturi se poate rezolva o criză agricolă, mai cu seamă când ea este o consecinţă a crizei economice şi financiare. Abia acum guvernul pare a fi preocupat de chestiunea importantă a creditului agricol, când această chestiune trebuea să fie studiată şi rezolvată mai de mult, spre a se putea salva situaţia majorităţii agricultorilor noştri, ameninţaţi cu ruina, dacă valorificarea recoltelor lor, va fi dezastruoasă.

N'am fi ajuns în situaţia îngrijitoare de astăzi, dacă guvernul s'ar fi ocupat din vreme de problemele strâns legate de punerea în valoare a bogăţiei noastre agricole.

—x□x—

Eusebiu Paşcan

S'a stins din viaţă, în sanatoriul St. Vincent de Paul, directorul şcoalei superioare de comerţ din Bucureşti, profesorul Eusebiu Paşcan.

Bucovinean de origine, din pleiada tinerilor bucovineni veniţi în vechiul regat cu mult înainte de războiu, era unul din fruntaşii învăţământului comercial în România.

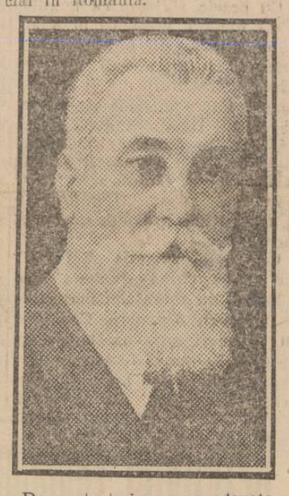

De un tact şi cu un devotament fără seamăn, şi-a câştigat drăgostea colegilor şi iubirea elevilor, cari vedeau în el pe sincerul lor îndrumător.

Sunt câteva zile numai, de când a trimis la munte colonia şcolară, înfiripată prin munca şi stăruinţa lui.

La trista solemnitate, care se va face mâine, Miercuri, ora 6 d. a., sunt rugaţi să asiste elevii şcoalei superioare de comerţ, foştii elevi şi absolvenţi ai acestei şcoli, precum toţi cei cari l'au cunoscut şi iubit.

—x□x—

Răspunsul Greciei la propunerea Briand

Atena, 14 (Rador). — Răspunsul elen la memorandul Briand, remis ministrului Franţei, spre a fi transmis la Paris, guvernului francez, subliniază că ideia Uniunii ţărilor europene, este un ideal cât se poate de nobil, destinat să servească interesele popoarelor Europei.

In concluzie, răspunsul Greciei exprimă simpatia acesteia, pentru ideia participării Turciei ciei exprimă simpatia acesteia

Iredentiştii bulgari în Cadrilater

— o —

— Amănunte în legătură cu ancheta d-lui Amendé -- Cinstitele declaraţii ale unui deputat turc. —

Silistra, 13 Iulie

Un grup de intelectuali bulgari, în frunte cu avocatul Braşovanoff la Durostor şi Toşeff la Caliacra, pozează în îndrumătorii populaţiei bulgare din Dobrogea de sud şi în apărătorii cauzei naţionale bulgare.

Avocatul Braşovanoff, cunoscut iredentist şi agitator, a fost şi condamnat pentru atentat la siguranţa statului român şi încarcerat la Jilava pentru comunism. Ceilalţi colaboratori ai săi îşi au deasemenea caziere la Siguranţă, pentru atentate, crime, diverse escrocherii şi comploturi comuniste, cum e cazul avocatului Marcu Ilief, condamnat pentru omor. Alţii nu prezintă, de altfel, nici o garanţie morală chiar faţă de conaţionalii lor, cum este Ivan Miticoff, autorul celei mai scelerate propagande.

In general, după războiu, veşnicul prilej de agitaţie a fost administraţia românească din Cadrilater, care nu numai că şi-a făcut datoria, dar a fost şi este încă terorizată de bandele de comitagii, întreţinute, adăpostite şi sprijinite chiar de populaţia bulgară dela noi.

După 1924, când s'a votat fosta lege a Dobrogei Noui, s'a speculat chestiunea proprietăţilor imobiliare, devenită de altfel proverbială. Această chestiune a fost speculată şi de partidul naţional-ţărănesc, în scopul asigurării unui cât mai mare succes electoral

Tot chestiunea proprietăţii a fost speculată de unii avocaţi minoritari şi în special de Braşovanoff, în scop material, estorcând ultimul ban al locuitorului băştinaş, numai pentrucă-l îndrepta să-şi caute dreptul pe calea plângerei, la „Liga Naţiunilor".

Anchete peste anchete, oficiale şi neoficiale s'au succedat şi nimic adevărat nu s'a putut stabili, cu toate plăsmuirile de certificate şi alte acte din domeniul închipuirii.

Toţi cei cari au format pleiada anchetatorilor, înainte de a lua contact cu autorităţile româneşti, au trecut prin filiera pătimaşe a agitatorilor bulgari.

Anul trecut, a fost condus în Cadrilater, de către Braşovanoff, comunistul francez Blondel, despre a cărui existenţă la noi s'a ştiut numai în urma investigaţiilor întreprinse de Siguranţa din localitate. Acesta a fost condus în mod discret în câteva sate bulgăreşti, adevărate focare de iredentism şi comunism, unde i s'au prezintat cei mai periculoşi rebeli, cari s'au plâns, — aşa după cum îi dresase în prealabil Braşovanoff şi tovarăşii săi.— în contra administraţiei române şi în privinţa proprietăţei rurale imobiliară.

Acum două zile, a apărut un oarecare Amendé, finlandez de origină, secretar al asociaţiei minoritarilor din Europa, un filobulgar, cu reşedinţa în Viena, venit tot în urma stăruinţelor depuse de agitatorii bulgari.

De data aceasta s'a întâmplat ca autorităţile să cunoască firul chestiunii, aşa că d. Amendé a ajuns la Silistra însoţit de d. Naumescu, şeful de cabinet al d-lui ministru Angelescu, şi prezintându-se d-lui E. Melidon, prefectul judeţului, nu a avut prilejul să ia contact cu iredentiştii, cari, desigur, şi în acest caz, ar fi mistificat adevărul.

Se credea că, mai ales acum, când s'a modificat legea Dobrogei Noui, acordându-li-se bulgarilor supra-suficient câştig de cauză, va înceta seria anchetelor.

Persistenţa în anchete denotă însă clar, că agitatorii iredentişti bulgari au interesul să dea acestui ţinut, în faţa străinătăţii, un aspect de veşnică nemulţumire.

CUM A DECURS ANCHETA D-LUI AMENDÉ

— Declaraţiile unui deputat musulman —

Din partea populaţiei bulgare, curagiosul anchetator, care de sigur, în Serbia sau Bulgaria, nu şi-ar fi permis luxul de a poza în apărătorul din oficiu al românilor din acele ţări, a avut o convorbire cu d. Ivan Boiagieff.

Din partea populaţiei musulmane a vorbit d. deputat Omer Vehbi, ale cărui declaraţiuni denotă un desăvârşit spirit de imparţialitate, loialitate şi recunoştinţă faţă de patria sa adoptivă.

Iată ce a spus acest parlamentar :

— Nu aş putea să vorbesc despre nemulţumirile minoritarilor musulmani, din două puncte de vedere : a) *Musulmanii din Dobrogea nu se pot considera minoritari, ci cetăţeni români şi* b) *nu poate să fie vorba de nemulţumirile populaţiei otomană, întrucât neajunsurile acestei populaţii sunt şi neajunsurile tuturor românilor. Dacă este criză, aceasta o simt cu toţii, ea fiind o consecinţă a războiului nostru de întregire şi, apoi, niciodată nouă nu ni s'a aplicat un regim special, diferit de al celorlalţi români. Din contră, statul român ne ajută ca pe toţi fiii săi şi pe zi ce trece, face vizibile progrese, în toate direcţiile.*

„Avem şcoale, biserici împroprietărite cu câte 10 Ha teren arabil ,preoţi plătiţi de statul român, învăţători de limba turcă, plătiţi de asemenea de stat, avem un tribunal turcesc şi un muftiat întreţinute de stat, cu personalul plătit tot de stat.

„Noi şi fiii noştri, prin muncă, am ajuns să obţinem însemnate demnităţi. Avem ofiţeri, parlamentari, doctori, profesori, etc.

„In ultimul timp s'a reglementat definitiv şi chestiunea proprietăţii.

„Administraţia este loială şi nepărtinitoare.

„SINGURUL NEAJUNS IN CADRILATER, SUNT ATACURILE COMITAGIILOR BULGARI, INDREPTATE NUMAI IN CONTRA MUSULMANILOR ŞI A FUNCŢIONARILOR ROMANI. SINGURA DORINŢA PRIN URMARE, NE-AR FI SA DISPARA ACESTE BANDE".

Acestea sunt declaraţiile d-lui Vehbi, deputat turc, conştient şi loial cetăţean român, care, la sfârşitul convorbirii, a mai declarat că „cei ce vor să se constituie în grupare minoritară — cum este cazul bulgarilor din Dobrogea de sud —, încearcă prin aceasta să mascheze iredentismul trecut peste limită, ce-i stăpâneşte".

Din aceste declaraţiuni, izvorîte din cele mai sincer respect de adevăr ce-l caracterizează pe d. Vehbi, reese în adevărata lumină situaţia din Cadrilater.

Cu ce impresie va fi plecat dela Silistra d. Amendé, rămâne s'o vedem, dacă şi-o va expune în vreo dare de seamă.

Din felul cum se agită masele bulgăreşti în Durostor, rezultă îndeajuns intenţia vădită a şoviniştilor bulgari de a ne denigra în străinătate.

Astfel de propagandă constituie o puternică otravă ce, întunecând raţiunea, predispune şi îndeamnă populaţia bulgară, chiar pe cea nevinovată, poate, la acte de rebeliune, la jafuri şi omor.

Neobositul beneficiar

— Tot d-rul Sabin Manuilă —

Aproape că am obosit noi, înşirând nenumăratele slujbe, misii, antreprize şi alte beneficii, cu care ministerul sănătăţii n'a pregetat şi nu pregetă să copleşească pe d. dr. Sabin Manuilă, un foarte mediocru medic igienist. Cele publicate de noi au atras atenţia d-lui profesor dr. Iacobovici, senator guvernamental, care, cercetând mai amănunţit, s'a îngrozit de sumele pe care le pompează din bugeul statului acest personaj şi a dat alarma în Senat, printr'o răsunătoare interpelare, de pe urma căreia a rămas celebră denumirea de „titanosauri ai bugetului", dată cumularzilor şi profitorilor.

Interpelarea din Parlament, a d-lui prof. Iacobovici a stârnit indignarea, dar n'a oprit pe protectorii d-rului Manuilă să-i dea noui însărcinări.

Acum două săptămâni, am adus la cunoştinţa publicului o nouă însărcinare dată d-lui Manuilă, aceea de a dispune de fondul de 103 milioane lei în vederea recensământului.

Ca şi când acest nesăţios bugetivor nu ar avea destule însărcinări, ministrul sănătăţii i-a dat zilele acestea încă două.

Intr'adevăr, „Monitorul Oficial" nr. 151 din 10 Iulie a. c. publică la pag. 5272, coloana 3-a, următoarea decizie :

D. dr. Sabin Manuilă, administratorul Casei sănătăţii (unde n'are nici o activitate N. R.) SE DELEAGA A CONDUCE ŞI SERVICIUL STATISTICEI DEMOGRAFICE, precum ŞI CASA DE CREDIT ŞI AJUTOR A FUNCŢIONARILOR. In această calitate se autorizează a semna lucrările şi corespondenţa acestor servicii, afară de acele rezervate prin legi ministrului sau subsecretarului de stat".

Iată, deci, două noui atribuţii date d-lui dr. Sabin Manuilă, ca şi când în corpul medical din ministerul sănătăţii n'ar mai fi nimeni capabil să îndeplinească asemenea funcţii.

Desigur, aceste noui însărcinări nu vor fi ultimele, căci d. Sabin Manuilă e un om neobosit şi cu stomac de struţ.

—o|o—

Prevenirea incidentelor fasciste

Paris, 14 (Rador). — *„Le Matin" anunţă din Nisa că poliţia bănuind după informaţiile primite, că între fasciştii şi antifasciştii domiciliaţi în Franţa se vor produce incidente, a luat măsuri pentru întărirea forţelor jandarmeriei în localităţile dela frontieră. S'au luat măsuri speciale la Menton, unde au fost trimise detaşamente mobile din gărzile republicane.*

—x□x—

Avionul prăbuşit pe muntele Saint Gothard

Paris, 14 (Telegr. part.). — *Italianul Giovani Bassanesi, care s'a prăbuşit cu avionul său pe muntele Saint-Gothard, trăia la Paris, unde era cunoscut ca antifascist militant.*

Institutor de profesie, a fost expulzat din Franţa în Ianuarie 1929 pentru propagandă antifascistă ; dar, în urma intervenţiei, câtorva politiciani cartelişti i s'a îngăduit să se întoarcă în Franţa.

După informaţiuni oficiale, aparatul său era un „Farman" şi aparţinea directorului ziarului „L'Avion" din Paris.

—x□x—

Beiul Tunisului la Paris

Paris, 13. (Rador). — Beyul Tunisului a sosit la Paris, unde a făcut o vizită preşedintelui Republicii

M. S. Regele şi A. S. R. Principele Nicolae la Piatra Neamţ

— o —

--- Oraşul decorat.-- Autorităţile şi populaţia în sărbătoare aclamă pe augustii oaspeţi ---

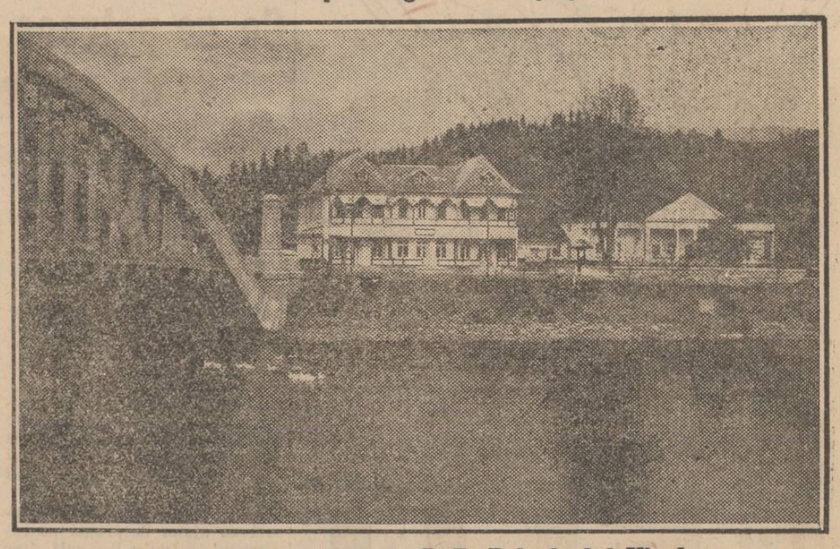

Broşteni.— Reşedinţa A. S. R. Principelui Nicolae

Broşteni. — Căminul „Principele Nicolae"

Piatra Neamţ, 13 Iulie

Prima vizită pe care M. S. Regele a făcut-o oraşelor ţărei a fost Piatra Neamţ. De aceea, autorităţile şi întreaga populaţie a oraşului nostru au hotărît să facă Suveranului o primire din cele mai impozante.

Toate străzile până la bariera Precistei au fost decorate. S'au ridicat două arcuri de triumf de o rară frumuseţe : unul la intrarea în bulevardul Emil Costinescu, după planul d-lui Droz, arhitectul comunei, şi altul sub supravegherea d-lui Hărjeu.

Gara a fost frumos pavoazată. Incă de Sâmbătă au început să sosească din judeţ toţi primarii satelor, cu numeroase delegaţii de ţărani. Astăzi dimineaţă a sosit un tren marfar format la Buhuşi, compus din 40 de vagoane pline de ţărani şi orăşeni din Buhuşi.

Incă de la ora 6 dimineaţa publicul se îndrepta spre bulevardul Costinescu şi gară, căutând să ocupe fie-care un loc. La ora 9, gara, bulevardul Emil Costinescu, străzile Alexandru cel Bun şi col. Roznovanu până la barieră erau o mare de capete. Staţionau, aşteptând pe Suveran, mii de oameni din toate clasele societăţei.

Pe peronul gărei au luat loc o comapnie cu muzică şi drapel sub comanda d-lui căpitan Dintievici, corpul ofiţeresc şi primarii din judeţ. In sala de primire, demnitarii oraşului, consiliile comunale din Piatra, Buhuşi şi Neamţ, parlamentarii, reprezentanţii partidului liberal etc. etc.

La ora 9 şi jumătate, trenul Regal intră în staţie. Sirenele tuturor fabricilor sună prelungind sosirea Regelui Carol în acest oraş. M. S. Regele Carol apare cel dintâi la uşa vagonului, urmat de A. S. R Principele Nicolae şi de aghiotanţi.

Din mii de piepturi izbucnesc urale, cari par că nu mai iau sfârşit. D. general Staroşin, comandantul brigăzei, prezintă raportul. Suveranul trece în revistă compania de onoare, salută ofiţerii garnizoanei, grupul primarilor. D. inginer Hoisescu, directorul ministerial al Moldovei, salută pe M. Sa în numele guvernului. D. Nicu Ioaniu, primarul oraşului, prezintă M. S. Regelui şi A. S. R. Principelui Nicolae tradiţionala pâine cu sare, urând M. S. Regelui bun sosit în acest oraş. Apoi primarul prezintă Suveranului pe d-nele Isăcescu, Coroamă şi Ioaniu care îi ofer jerbe cu flori, parlamentarii, magistraţii şi pe toţi reprezentanţii autorităţilor.

Regele Carol şi Principele Nicolae părăsesc sala de recepţie şi se urcă în maşina, care staţionează în faţa gărei. Publicul aruncă cu flori şi izbucneşte într'o manifestaţie delirantă. Maşina Regală înaintează foarte încet, aproape la pas, fiind înconjurată de mii de oameni, cari nu mai ţin seama de ordine şi de dispoziţiile poliţiei ,în urale nesfârşite.

La marele arc de triumf din capătul bulevardului, un grup de ţărani din Tg.-Neamţ cântau din buciume. Suveranul părea vădit impresionat de această spontană manifestaţie populară. Imensul public l'a condus până la bariera Precistei. Suveranul a exprimat primarului oraşului mulţumirile Sale pentru frumoasa primire a pietonilor. La barieră, Regele şi Principele şi-au luat rămas bun dela şefii autorităţilor şi maşina s'a îndreptat pe şoseaua care duce la Broşteni.

Pe valea Bistriţei, M. S. Regele şi Principele Nicolae au găsit aceeaş entuziastă şi caldă primire din partea populaţiei săteşti. La Hangu, Regele s'a oprit cinci minute. La Broşteni a sosit la 12.20.

Insoţit de Principele Nicolae, Regele a vizitat uzina electrică, căminul „Principele Nicolae". A luat apoi dejunul la administraţia Domeniului. După amiază, a vizitat brânzăria şi întreaga gospodărie a moşiei. Apoi, din balconul căminului, a admirat, frumoasa horă de flăcăi şi fete în sunetele unui taraf de lăutari. Seara a rulat un film la cămin. Pretutindeni, Suveranul este întâmpinat de acelaş entuziasm denedescris. Programul continuă şi mâine Luni.

Ordinea publică în oraş a fost admirabil menţinută de d-nii Costică Manoliu şi I. Teodorescu, şefii poliţiei locale, iar în judeţ de jandarmi.

Regele a primit mai multe petiţiuni aruncate din public.

Coresp.

—x□x—

Comunişti greci condamnaţi

Atena, 14 (Rador). — **Tribunalul a condamnat la câte 4 luni închisoare, pe comuniştii arestaţi cu ocazia demonstraţiei ostile făcută la legaţia poloną.**

Citiţi în pagina 5-a

Majestatea sa milionara

al doilea articol din seria

„Amazoanele de peste Atlantic"

In jurul actualităţii

Doctorul drumurilor

Paris, 8 Iulie

Intr'una din povestirile sale extraordinare Edgar Poe ne-a revelat numele şi sistemul doctorului Catran. Invenţia şi tribulaţiile unui alt medic omonim ar putea la fel furniza materia unei poveşti minunate. Acest nou doctor Catran, deşi corespunde unui erou de legendă, e totuşi un personaj real E chiar un personaj foarte parizian, pe care cluburile automobiliştilor şi turiştilor au ţinut să-l sărbătorească printr'un banchet, la care au participat şefii serviciilor de poduri şi şosele împreună cu conducătorii sindicatelor fabricanţilor şi vânzătorilor — bine 'nţeles — de catran. Căci doctorul Guglielminetti, căruia porecla schimbată cu timpul în renume îi ţine acum loc de nume, nu s'a consacrat psichiatriei, asemenea medicului imaginat de celebrul povestitor american, ci pasionat de excursii şi avid de aer curat, după exemplul alpiniştilor din Elveţia sa natală, s'a devotat îngrijirei drumurilor.

Drumurile au şi ele, ca fiinţele, nevoe de îngrijiri, fiindcă-s deopotrivă supuse boalelor, ce le pot slăbi şi ruina. O boală teribilă pentru existenţa şi buna funcţionare a arterelor de comunicaţie s'a ivit şi propagat, ca o ispăşire a progresului, odată cu introducerea şi desvoltarea locomoţiunei mecanice. Se ştie că la apariţie automobilele au găsit în Franţa două genuri de drumuri: pe de o parte faimosul „pavaj al regelui", iar pe de altă parte macadamul. Primul gen cuprindea puţinele şosele pavate cu piatră groasă ce se mai conservau din trecut şi care nu puteau conveni nouilor vehicule fiindcă motoarele şi caroseriile lor n'ar fi fost în stare să reziste sdruncinăturilor, pe când genului de-al doilea îi aparţineau toate celelalte şosele, foarte numeroase, construite din aglomeraţii de pietricele bătătorite cu cilindrul. Or, după câteva luni de circulaţie automobilă tehnicianii n'au întârziat să observe că gazele, pe care le degaja iuţeala modernă a maşinilor, dezagregau elementele constitutive ale macadamului. Incetul cu încetul, inevitabil, şoselele se măcinau, transformându-se în albii cu făină de pământ, pe care ploaia o convertia în aluat murdar ce se cocea la soare şi redevenea sub biciurile vântului troian de pulbere.

Pulberea, în care se descompunea astfel corpul drumurilor, ajunsese un adevărat flagel. Flagelul îi lovia pe călători fără alegere, atât pe automobilişti cât şi pe biciclişti ori pietoni, orbindu-i — ceeace făcea circulaţia accidentată — şi expunându-i axfixiei — ceea ce tăia pofta de a se deplasa. Flagelul nu-i cruţa nici pe locuitorii de pe marginea şoselelor, ale căror case şi culturi trebuiau să supoarte valurile necontenite de asemenea cenuşe sburătoare. Paguba era, deci generală şi de ordin multiplu, material, economic, higienic, traducându-se prin distrugerea drumurilor, deprecierea proprietăţilor, îngreuiarea comunicaţiilor, prin compromiterea nu numai a intereselor şi plăcerilor, dar a salubrităţei însăşi.

Faţă de această situaţie critică doctorul Guglielminetti se hotărî să intervină de urgenţă. Primul său gest fu să constitue cu sprijinul Academiei de medicină o „Ligă împotriva praful". S'a râs la început de liga asta, ca de o ligă contra muştelor. A râs de glumele ziarelor şi de satirele cântăreţilor din Montmartre şi jovialul fondator, fără să-şi înceteze orî măcar să-şi încetineze propaganda. Dimpotrivă : râsul o servia, amplificând-o simpatic.

Ori cât de largă şi de susţinută, propaganda nu putea totuşi

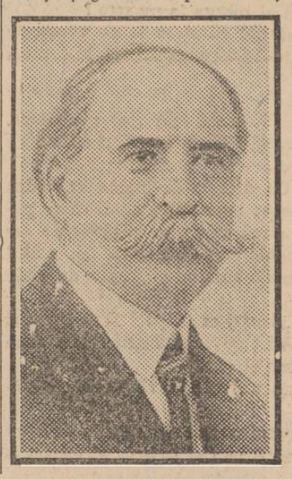

D-rul GUGLIELMINETTI

să învingă efectiv praful. A învins, însă, indolenţa şi scepticismul publicului şi autorităţilor, pregătind astfel condiţiile acţiunei şi victoriei terapeutice. Căci doctorul Guglielminetti, meditând asupra tratamentului, găsise leacul leprei, ce rodea spre dezolarea Franţei arterele-i de comunicaţie. Leacul constă în administrarea unui simplu fortifiant : ca să-şi apere şi consolideze organismul, drumurile trebue să absoarbă o anumită doză de gudron. Intr'adevăr, substanţa asta reşinoasă aşternută pe suprafaţa şoselei îi dă o lucie şi dulce netezime de covor, care-i protejează trupul împotriva intemperiilor şi uzurei, suprimând complet praful şi noroiul. In acelaş timp, uleiurile smoalei îmbiând adânc şoseaua formează cu nisipul între pietricele un fel de clei superior oricărui element de cimentare întrebuinţat anterior.

Remediul doctorului Guglielminetti nu constitue în principiu o invenţie. De altminteri, tuturor invenţiilor li se găsesc precursori, precum spunea maliţios Remy de Gourmont. Poate chiar că adevăratul inventator e mai de grabă întotdeauna Majestatea Sa Intâmplarea. In orice caz, la baza remediului în discuţie stă o banală întâmplare. Un căraţuş din California, întorcându-se acasă de la târg, unde se cinstise abondent cu prietenii (faptul se petrecea înaintea legilor prohibiţioniste, ceeace dovedeşte că regimul umid nu era lipsit de merite) adormi pe capră fără să-şi dea samă că unul din butoaiele ce transporta destupându-se uda, ca o stropitoare miraculoasă, drumul cu petrol. Şi-au dat seama de accident ceilalţi căraţuşi, care-l urmau, constatând că deşi supra-încărcate căruţele lor mergeau pe şoseaua astfel unsă uşor şi repede, ca bilele de biliard pe postavul verde. Procedeul fu imediat adoptat de autorităţile competente şi aplicat întregei reţele de drumuri.

In calitatea sa de încercat „globe-trotter", doctorul Guglielminetti cunoştea procedeul american. Doctorul Guglielminetti ştia, de asemeni, că o tonă de petrol, al cărei preţ în Statele-Unite nu depăşia douăzeci de franci, costa în Franţa de o sută de ori atât. Mariana n'ar fi putut, prin urmare, imita exemplul Unchiului Sam. Dacă le-ar fi dat drumurilor să bea petrol ar fi reînoit sub raportul cheltuelilor excentricitatea lui Caius Caligula care le oferia oaspeţilor la masă untdelemn în care topise pietre nestimate. De aceea, ingenios şi practic, doctorul Guglielminetti avu ideea să utilizeze în locul petrolului costisitor ieftinele reziduri dela fabricarea gazului.

Această idee, întâmpinată o bucată de vreme cu obiecţii de principiu şi cu manifestaţii de rezistenţă din partea multor specialişti, funcţionari şi proprietari, însă încurajată şi patronată apoi din ce în ce mai temeinic de către conducătorii administraţiei şi industriei ca şi de şefii corpului tehnic, şi-a făcut, cum era fatal, drum. Drumurile cătrănite măsoară azi, după douăzeci şi cinci de ani dela primele experienţe

Continuare în pag. 2-a